

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

7/21806
G/K. 59

Sayı :54045643-610-E.110939
Konu :Soru Önergesi (7/21806)

10.01.2020

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 04.12.2019 tarihli ve 43452547-120.07-E.575278 sayılı yazınız.

İlgi yazı ekinde alınan, İzmir Milletvekili Sayın Hasan KALYONCU'ya ait 7/21806 esas nolu yazılı soru önergesine ilişkin Bakanlığımızın cevabi görüşü ekte sunulmaktadır. Bilgilerinize arz ederim.

Dr. Bekir PAKDEMİRLİ
Bakan

Ek : Cevabi Görüş 7/21806 (1 sayfa)

Not: 5070 sayılı Elektronik İmza Kanunu gereği bu belge elektronik imza ile imzalanmıştır.

Evrak Doğrulama Kodu : OGHBFJBUEvrak Takip Adresi: <https://www.turkiye.gov.tr/tarim-ve-orman-bakanligi-ebys>
Üniversiteler Mahallesi Dumlupınar Bulvarı No: 161 06800 Çankaya /
ANKARA
Tel: (0312) 287 33 60
www.tarimorman.gov.tr

Bilgi için: Köksal BİRİCİK
Mühendis
Telefon No: (312) 258 85 94

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

**İZMİR MİLLETVEKİLİ SAYIN HASAN KALYONCU'YA AİT 7/21806 ESAS
NUMARALI YAZILI SORU ÖNERGESİNE DAİR CEVAPLAR**

Baraj gölünde suyun toplandığı havzanın iklim durumu, erozyon, heyelan, bitki örtüsünün türü ve dağılımı, havzanın geometrik şekli ve eğim gibi faktörler, dikkate alınarak barajın ekonomik analiz süresi içerisinde birikmesi muhtemel rezervuar hacmi ölü hacim olarak hesaplanmakta ve barajın su alma yapısı vb. yapı elemanlarına göre boyutlandırılmaktadır. Akarsuyun taşıdığı katı malzemenin baraj veya gölet rezervuarında birikmesi ile sedimentasyon süreci oluşmakta ve bu süreç barajın veya göletin ekonomik ömrü boyunca devam etmektedir.

Sedimentasyon baraj veya gölete ait topografyanın zamanla dolarak yükselmesine, baraj veya gölet rezervuarında alan-hacim kaybına, ölü hacmin artmasına, barajın mevcut kapasitesinin azalarak barajın işletme ömrünün azalmasına neden olmaktadır.

Baraj veya gölet rezervuarındaki sedimenti azaltmaya yönelik olarak sedimentin yıkama, boşaltma işlemleri ile temizlenmesi ve sedimentin tarama ve sifonlama yöntemleri ile aktarılması gibi tedbirler ortaya koyulmaktadır. Ölü hacmi rusubatla dolmuş olan barajlarda su alma yapısı, baraj gövdesi vb. yapıların yükseltilerek barajın kullanım süresinin uzatılmasına yönelik çalışmalar yapılmaktadır.

Dip dolgusu artan barajlarda öncelikle barajdaki sediment miktarının tespiti ve barajlara ait barimetrik haritaların hazırlanması şeklinde çalışmalar yürütülmektedir.

Planlama çalışmaları esnasında depolamalı tesislere ait işletme çalışmaları ve boyutlandırma hesapları yapılır iken; depolamalı tesislerin ekonomik ömrü 50 yıl olarak kabul edilmektedir. Depolama tesisine ait minimum su seviyesinin kotu havzadan gelebilecek yıllık rusubat miktarına göre tespit edilmektedir. İşletmede olan tesislerde barajın ömrünü uzatmak ve sediment miktarını azaltmaya yönelik baraj güvenliğini tehlikeye atmayacak şekilde belirli kotlarda rusubat temizlik çalışmaları yapılmaktadır. Su alma yapısı kotunun yani minimum su seviyesinin altındaki hacimde her durumda ölü bir su hacmi bulunacağı için kuru bir zeminde çalışmak mümkün olmamaktadır. Ayrıca taşkın riski, sanat yapılarına zarar verme vb. zorluklar düşünüldüğünde işletmede olan depolamalı tesisler için tesisin güvenliğini tehlikeye atabilecek durumlar oluşmaması için minimum su seviyesinin altındaki hacimde teknik olarak rusubat temizliği yapılmamaktadır.

Barajdaki sediment miktarının belirlenmesi, batimetrik haritaların hazırlanması, sedimentin çıkarılması, taşınması, kurutularak bertaraf edilmesi veya tarım, inşaat vb. alanlarda kullanılmak üzere geri kazanımı gibi maliyet hesaplarına etki eden birçok faktör bulunmaktadır.

Sediment içerisinde bulunan organik/inorganik malzemelerin yoğunluğuna bağlı olarak değişmekle beraber barajlarda kirlenmenin azaltılmasına yardımcı olabileceği gibi aksine plansız bir şekilde yapılacak sediment alımında sediment içerisindeki çökmüş halde bulunan metal iyonlarının su yüzüne çıkmasına sebep olacağından su kalitesine olumsuz etkisi de olabilecektir. Ancak, asıl olan baraja gelen kirliliğin, kaynağında ortadan kaldırılması, suların arıtılarak deşarj edilmesi ve bu şekilde baraja giren suyun temiz olmasıdır.